

OD REDAKCJI

W okresie od wydania w ubiegłym roku tomu II do czasu ukazania się tego tomu wydarzyło się kilka ważnych i interesujących epizodów kreujących dzieje czasopisma. Pierwszym z nich i niezwykle istotnym jest wpisanie POLONIA MAIOR ORIENTALIS do bazy czasopism *Indeks Copernicus International* i przyznanie za pierwszy tom (ten tylko był oceniany) 29,65 punktów, co dla początkującego czasopisma jest dobrym osiągnięciem. Niestety nie udało się złożyć wniosku o wpisanie periodyku na listę czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Przeszkodziły temu względy formalne.

Drugim ciekawym wydarzeniem była promocja obu tomów czasopisma w Kłodawie. Została ona zorganizowana z inicjatywy trojga autorów, którzy swoje artykuły zamieścili na łamach POLONIA MAIOR ORIENTALIS – dr Barbary Gańczyk, Małgorzaty Grzanki i Bartłomieja Grzanki. Spotkanie odbyło się 18 listopada 2015 r. i połączone było z seminarium regionalnym, podczas którego zebrani wysłuchali wystąpień trojga wymienionych wyżej autorów. Dla redakcji czasopisma było to szczególnie ważne przedsięwzięcie, bowiem u podstaw idei było konsolidowanie środowiska naukowego i regionalnego wokół periodyku.

Te i podobne wydarzenia są zawsze motorem napędowym do dalszych działań. Ich efektem jest trzeci już tom naszego periodyku. Jest on, z kilku względów, dość specyficzny. Po pierwsze tematyka prezentowanych tu artykułów oscyluje wokół wieku XIX i XX. Nie ma tekstów odnoszących się do wcześniejszych okresów dziejów Wielkopolski Wschodniej. Po drugie, tak już bardziej żartobliwie, nie udało się zachować parytetów, i pięć piękną reprezentuje tylko jedna Autorka.

Podobnie jak w dwóch poprzednich tomach, zachowano podział na cztery części. W pierwszej – zatytułowanej STUDIA – zamieszczono 11 artykułów. Dział ten rozpoczyna tekst Krzysztofa Płachcińskiego poświęcony konińskim dziejom 13. (5) Kargopolskiego Pułku Dragonów. O mniejszości greckiej, zamieszkującej Kalisz w XIX i na początku XX wieku traktuje tekst Marcina Mikołajczyka. W klimat tego okresu wpisuje się także artykuł Mariusza Kaszyńskiego, omawiający dzieje rosyjskiej rodziny Rybnikowów, która związała się i z Kaliszem, i z wschodnią Wielkopolską niemalże na stałe, osiedlając się między innymi w Brudzewie, położonym mniej więcej w połowie drogi między Turkiem a Kołem. Z tym ostatnim miastem związany jest tekst Andrzeja Mendroka, opisujący dzieje tamtejszego kościoła ewangelicko-augsburskiego. Wątki ewangelickie znalazły się również w artykule Piotra Gołdyna, który opisuje dzieje nieistniejącej już szkoły (zamkniętej w 1938 r.), do której tuż po I wojnie światowej uczęszczała zdecydowana większość dzieci ewangelickich. Tendencje te z biegiem czasu ulegały jednakże zmianom. Wspomniana jedyna kobieta w gronie Autorów niniejszego tomu, to Monika Sobczak-Waliś, która w swoich rozważaniach przybliżyła dzieje czasopisma „Liskowianin”, które jak sama nazwa wskazuje ukazywało się w Liskowie. Ojciec Aleksander Krzysztof Sitnik przybliżył okoliczności przejmowania w okresie II Rzeczypospolitej Polskiej klasztorów pobernardyńskich – w Kazimierzu Biskupim i Kaliszu – przez inne zgromadzenia, odpowiednio Misjonarzy Świętej Rodziny i jezuitów. Z kolei artykuł Pawła Wacha opisuje pewien epizod z początków II wojny światowej – zestrzelenie

niemieckiego samolotu – i jego konsekwencje dla mieszkańców okolicznych miejscowości, w pobliżu których tenże samolot spadł. W okresie okupacji zatrzymuje nas swoimi rozważaniami Rafał Sierchuła, który charakteryzuje działalność podziemia narodowego działającego w 1942-1945 w Kaliszu i powiecie kaliskim. Dwa ostatnie teksty dotyczą już wydarzeń zaistniałych po II wojnie światowej. W pierwszym Mikołaj Brenk opisuje działalność Powiatowego Komitetu Opieki Społecznej w Koninie, w latach 1945-1949 a w drugim ks. Sławomir Kęszka przybliży okoliczności powstania i zasób archiwum po księżach, byłych więźniach obozu koncentracyjnego w Dachau.

W dziale MATERIAŁY zamieszczono jeden tekst, niezawodnego – jeśli chodzi o dostarczenia materiałów właśnie do tej części czasopisma – Jarosława Durki. Tym razem dokonał on edycji czterech dokumentów dotyczących Józefa Jabłkowskiego – właściciela majątku Świnice Kaliskie (wówczas pow. turecki), a którego działalnością interesował się Urząd Bezpieczeństwa.

Trzy postacie opisane zostały w dziale biograficznym POLONIA MAIOR ORIENTALIS. Są to: Feliks Józwiak, ostatni przedwojenny burmistrz Goliny, a zarazem aktywny działacz społeczny (Piotr Gołdyn); ks. Antoni Kołodziejczak – salezjanin rodem z Wielkopolski Wschodniej (Jan Pietrzykowski); a także Józef Opic – długoletni nauczyciel, społecznik związany z Brdowem (Dariusz Racinowski).

W ostatnim dziale – RECENZJE I OMÓWIENIA – znajdują się trzy teksty. Dwa autorstwa Krzysztofa Witkowskiego. Są to recenzje publikacji poświęconej dziejom parafii św. Wita w Tuliszkowie, to pierwsza; druga zaś odnosi się do ósmego tomu „Rocznika Kolskiego”. Trzecia recenzja – autorstwa Piotra Gołdyna – dotyczy książki poświęconej zasłużonemu dla Skulska lekarzowi – Michałowi Ilczyszynowi. Ostatnią recenzję Mariusz Kulik poświęcił książce Macieja Grzeszczaka – *Ignacewo 1863*.

Tak przedstawia się w telegraficznym skrócie zawartość tomu trzeciego POLONIA MAIOR ORIENTALIS. Więcej Czytelnik dowie się oczywiście z lektury czasopisma, którego – co podkreślamy nieustannie – nie byłoby, gdyby nie zaangażowanie wielu osób – szczególnie zaś Autorów i Recenzentów, a także osób tłumaczących streszczenia na język angielski, za co wszystkim Redakcja składa wyrazy szczerych podziękowań.

W tym miejscu redakcja dziękuje także Stowarzyszeniu Młodzieżowy Klub Sportowy „BRDÓW” za wsparcie finansowe przy wydaniu tego tomu. Tom trzeci stał się faktem, a jego zielona okładka daje nadzieje na kolejne.

Piotr Gołdyn